

DECIZIE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Graf-M și A” cu privire la încasarea subvenției acordate, dobânzii de întârziere, penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Graf-M și A”, Alexandru Danisca, a fost casată hotărârea din 12 noiembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 16 august 2017 Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Graf-M și A” cu privire la încasarea subvenției acordate, dobânzii de întârziere, penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a indicat că, în anul 2012, SRL „Graf-M și A” a beneficiat de subvenții în mărime de 375000 lei, în baza dosarului de subvenționare nr. 3-P/1203TL437 pentru investiția efectuată conform Măsurii 3 din Regulamentul de subvenționare pentru anul 2012, aprobat prin hotărârea de Guvern nr. 57 din 31 ianuarie 2012, pentru înființarea unei plantații de nuc.

Reclamanta a invocat că la 26 aprilie 2017, conform ordinului Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr. 45 din 07 aprilie 2017 „Cu privire la aprobarea Graficului de inspecții post-achitare”, un grup de lucru din cadrul Direcției Inspecții și control în teren al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, s-a deplasat la locul efectuării investiției în scopul verificării respectării prevederilor contractuale, menținerii criteriilor de eligibilitate, utilizarea după destinație a obiectelor investiției etc., și au constatat că terenul cu nr. cadastral xxxxx pe care a

fost efectuată investiția, este înregistrată după un alt agent economic, adică este înstrăinat.

Reclamanta a menționat că conform pct. 9 subpct. 3 și 4 din Regulamentului de subvenționare pentru anul 2012, se consideră eligibil producătorul agricol care: este deținător legal al bunului imobil în/pe care se efectuează investiția și/sau proprietar al bunurilor mobile ce constituie obiect al investiției. Termenul de arendă pentru terenurile agricole în scopul sădirii unor plantații multianuale va fi stabilit pentru cel puțin 15 ani; își asumă obligația de a nu înstrăina sub nici o formă investiția supusă subvenționării (cu excepția moștenirii/sucesiunii în drepturi și obligații, întocmite în modul stabilit), de a nu casa, defrișa plantațiile multianuale, potrivit perioadelor de timp specificate în pct. 32, 41, 49, 56, 64, 73 din prezentul Regulament.

Reclamanta a susținut că în conformitate cu pct. 32 din Regulamentul de subvenționare pentru anul 2012, beneficiarul de subvenții destinate înființării plantațiilor pomicole, nucifere, viticole, de arbuști fructiferi și căpșun, inclusiv pentru sistemele antiîngheț și instalațiile antigrindină nu este în drept să le înstrăineze, să le caseze sau să le defrișeze, precum și nici să abandoneze activitatea în sistemul agriculturii ecologice, înainte de expirarea a cel puțin 1/3 din termenul de exploatare a plantației, de la data semnării contractului de acordare a sprijinului financiar, cu excepția cazurilor de forță majoră. În caz contrar, beneficiarul este obligat să restituie suma subvenției.

Reclamanta a specificat că termenul de exploatare a plantației se va calcula după intrarea pe rod a plantației.

Reclamanta a relatat că Anexa nr. 1 la Regulamentul cu privire la modul de evidență a grupurilor de vârstă și a intrării pe rod a plantațiilor perene, aprobat prin hotărârea de Guvern nr. 705 din 20 octombrie 1995, prevede că plantația perenă de nuc intră deplin pe rod în anul 9 de vegetație, indiferent că are un grad de creștere viguros, mijlociu sau slab, iar Anexa nr. 1 la Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin hotărârea de Guvern nr. 338 din 21 martie 2003 „Cu privire la aprobarea Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale”, statuează că, durata de exploatare utilă a plantației perene de nuc este de 40 ani, astfel, 1/3 din termenul de exploatare de 40 ani a plantației perene de nuc, constituie 13 ani și trei luni, iar producătorul agricol nu va putea înstrăina, casa, defrișa plantația timp de 13 ani și 3 luni de la înființare.

Reclamanta a menționat că plantația a fost înființată în anul 2012, respectiv, prin prisma prevederilor legale menționate, producătorul agricol nu era în drept să o înstrăineze, caseze, defrișeze timp de 13 ani și trei luni, adică până în anul 2025.

Reclamanta a precizat că în urma iregularităților depistate, SRL „Graf-M și A” a fost înștiințată despre încălcările identificate, totodată a fost declarată rezoluțiunea contractului de acordare a sprijinului financiar și restituirea subvenției acordate, însă scrisoarea Agenției nu a fost recepționată.

Reclamanta a remarcat că conform contractului de acordare a subvenției încheiat între Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură în calitate de autoritate contractantă pe de o parte și SRL „Graf-M și A”, în calitate de beneficiar pe de altă parte, beneficiarul este obligat să asigure utilizarea la destinație a investiției pentru care se solicită acordarea sprijinului financiar; să respecte condițiile de întreținere a obiectului investiției, în conformitate cu cele mai bune practici în domeniul vizat, în vederea asigurării protecției mediului, sănătății animalelor și plantelor; să nu admită înstrăinarea sub nici o formă a investiției pentru care se acordă sprijin financiar, în

perioadele de timp stabilite, din momentul semnării prezentului contract; să respecte pe toată durata contractului, condițiile de eligibilitate și criteriile de evaluare care au stat la baza autorizării cererii de acordare a sprijinului financiar; să informeze Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură fără întârziere, într-un termen cel mult de 10 zile, despre orice circumstanță ce poate împiedica executarea corespunzătoare a contractului; să notifice Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură la apariția oricărei modificări survenite în realizarea adecvată a investiției supuse subvenționării.

Reclamanta a elucidat că conform pct. 4.4 din contractul de acordare a subvenției, în cazul în care pe parcursul perioadei de valabilitate a contractului, se constată că investiția pentru care s-a acordat sprijin financiar a fost înstrăinată (prin orice tip de act juridic care produce efectul înstrăinării), în cazurile constatările stabilite în cadrul inspecțiilor/controalelor a prezentării documentelor neveridice/false în vederea accesării sprijinului financiar în cazul în care beneficiarul intră în procedura insolvenței, declarate în modul prevăzut de lege, beneficiarul este obligat să restituie subvenția recepționată, iar pct. 4.5 din același contract, prevede că în cazul comiterii încălcărilor specificate la pct. 4.4 al contractului, beneficiarul i se va calcula dobânzi de întârziere, în conformitate cu prevederile art. 585 și 619 al Codului civil, precum și penalități în mărime de 0,01 % din valoarea sprijinului financiar acordat, pentru fiecare zi, calculată din data comiterii încălcării, conform prevederilor prezentului contract.

Reclamanta a afirmat că dobânda de întârziere calculată potrivit art. 619 alin. (2) Cod civil, constituie suma de 19325,34 de lei, iar penalitatea calculată în conformitate cu pct. 4.5 din contractul de acordare a subvenției și art. 624 alin. (1) Cod civil, constituie suma de 4012,50 de lei.

Reclamanta a solicitat încasarea din contul SRL „Graf-M și A” în beneficiul său a subvenției acordate în sumă de 375000 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 19325,34 de lei, a penalității în mărime de 4012,50 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost admisă integral acțiunea depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și a fost încasat din contul SRL „Graf-M și A” în beneficiul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură suma de 375000 de lei, cu titlu de subvenție acordată, suma de 19325,34 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 4012,50 de lei, cu titlu de penalitate. Totodată, a fost încasată din contul SRL „Graf-M și A” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 11950,13 de lei.

Prin decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de administratorul SRL „Graf-M și A”, Alexandru Danisca, a fost casată hotărârea din 12 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. Totodată, a fost respinsă cererea de recurs declarată de administratorul SRL „Graf-M și A”, Alexandru Danisca împotriva încheierii din 05 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, prin care a fost respinsă excepția de tardivitate.

La 26 martie 2019 Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a declarat recurs împotriva deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs, recurenta Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a reiterat aceleași argumente care au fost indicate în cererea de chemare în

judecată și referință, insistând asupra faptului că, soluția instanței de apel se bazează pe o interpretare eronată a circumstanțelor de fapt. Totodată, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

De asemenea, recurenta consideră eronate și lipsite de temei concluziile instanței de apel precum că plantația de nuc și terenul pe care este înființată aceasta, aparține cu drept de proprietate soților Danisca Arina și Danisca Alexandru (fondatorii SRL „Graf-M și A”) și respectiv, transmiterea acestor bunuri în calitate de aport social la o terță persoană juridică nu constituie înstrăinare.

Recurenta a invocat că instanța de apel nu face distincție între persoana fizică și persoana juridică ca subiecți ce participă în raporturi juridice, precum și între patrimoniul persoanei fizice și cel al persoanei juridice, lăsând de înțeles că patrimoniul SRL „Graf-M și A” și cel al SRL „D&D Walnut Company” este în același timp și patrimoniul soților Danisca. Prin urmare, tratarea speței prin prisma unor „hotare șterse” dintre statutul de persoană fizică a fondatorilor unei societăți comerciale și statutul de persoană juridică a societății fondate, nu putea duce la soluționarea corectă a cauzei.

Recurenta a precizat că extrasele din Registrul bunurilor imobile denotă că proprietar al livezii de nuc cu nr. cadastrale xxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx și xxxxx, cu o cotă parte de 1.0 este SRL „D&D Walnut Company” și nici într-un caz soții Danisca Arina și Danisca Alexandru.

Recurenta a menționat că din aceleași extrase rezultă faptul că atât SRL „Graf-M și A”, cât și soții Danisca nu mai dețin în proprietate cota integrală a terenului cu nr. cadastral xxxxx. Or, la momentul depunerii cererii de subvenționare, proprietar al terenului era Danisca Alexandru cu o cotă de 1.0, iar SRL „Graf-M și A” dispunea de dreptul de arendă asupra acestui teren. Cu toate acestea, din 16 decembrie 2013 (adică în interiorul perioadei de acțiune a contractului) Danisca Alexandru deține în proprietate o cotă de doar $\frac{1}{4}$, iar restul cotei de $\frac{3}{4}$ este proprietatea SRL „DK Gardens Plus”. Așadar, dreptul de arendă asupra terenului în cauză a fost stins și în privința SRL „Graf-M și A”.

Recurenta a afirmat că instanța de apel a aplicat greșit principiile dreptului civil la soluționarea speței, deoarece raporturi juridice au fost stabilite cu SRL „Graf-M și A” și nicidecum cu soții Danisca sau SRL „D&D Walnut Company”. Respectiv, SRL „Graf-M și A” s-a obligat să respecte prevederile Regulamentului și și-a asumat responsabilități față de ea, inclusiv prin intermediul contractului.

Recurenta a indicat că instanța de apel a preluat argumentele SRL „Graf-M și A” și a concluzionat că nu a dovedit existența unui pericol real de dispariție a investițiilor acordate pârâtei, deoarece asociat unic al SRL „D&D Walnut Company” (cota 100%) este SRL „Graf-M și A”. Consideră că odată ce acest argument a fost preluat de instanță, aceasta urma să-l verifice. Or, informația privind fondatorii, asociații unei societăți cu răspundere limitată poate fi verificată în regim online, pe site-ul Departamentului înregistrare și Licențiere a Unităților de Drept <http://webinfo.cis.gov.md>. Așadar, conform informației afișate pe acest portal, la moment SRL „D&D Walnut Company” îi are în calitate de asociați pe SRL „Graf-M și A” cu o cotă de 25% și Mihails Dmitrijevs cu o cotă de 75%. Prin urmare, cele expuse supra atestă și pericolul pe care nu l-a sesizat instanța, deoarece părțile sociale pot fi ușor înstrăinate, fondatorii se pot schimba și societatea poate fi lichidată etc. În asemenea circumstanțe nu au nici o pârghie cu privire responsabilizarea beneficiarilor

de subvenții, deoarece relațiile juridice au fost constituite cu o persoană juridică, iar la moment obiectul subvenționat aparține unei terțe persoane juridice, distincte, cu care nu a contractat careva obligațiuni.

La 16 aprilie 2019, în adresa intimă SRL „Graf-M și A” a fost expediată copia recursului declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 2013). Însă, aceasta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Prin încheierea din 29 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil.

Verificând decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, și după caz hotărârea din 12 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului, casarea deciziei recurate, cu menținerea hotărârii primei instanțe, pentru motivele ce succed.

În conformitate art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Conform art. 8 din Codul civil, în vigoare până la 1 martie 2019, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile.

Art. 9 alin. (1) din Codul civil, în vigoare până la 1 martie 2019, prevede că persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

În conformitate cu art. 512 alin. (1) din Codul civil, în vigoare până la 1 martie 2019, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

În temeiul art. 514 din Codul civil, în vigoare până la 1 martie 2019, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

În conformitate cu art. 668 alin. (1), (3) din Codul civil, în vigoare până la 1 martie 2019, contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la aceea ce au stipulat

expres, dar la tot ceea ce rezultă din natura lui în conformitate cu legea, cu uzanțele sau cu principiile echității.

Din suportul probatoriu administrat la prezenta cauză civilă, Colegiul atestă că, la 05 mai 2012, între Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, în calitate de autoritate contractantă, și SRL „Graf M și A”, în calitate de beneficiar, a fost încheiat contactul de acordare a sprijinului financiar nr. 640, Măsura 3-P, stimularea investițiilor pentru înființarea plantațiilor multianuale și promovarea producției vitivinicole (plantații pomicole) (f.d. 13-16).

Potrivit pct. 1.1 din contractul sus menționat, obiectul contractului îl reprezintă acordarea de către Autoritatea Contractantă a sprijinului financiar nerambursabil, cu titlu de compensare a cheltuielilor suportate de beneficiar la plantarea plantațiilor multianuale, iar beneficiarul acceptă sprijinul financiar și se obligă să utilizeze conform destinației plantația înființată, să respecte tehnologiile de cultivare și întreținere a acesteia, cât și să nu înstrăineze, caseze sau să defrișeze, precum și nici să abandoneze activitatea sistemului agriculturii ecologice, înainte de expirarea a cel puțin 1/3 din termenul de exploatare a acestora, iar conform pct. 1.2. al aceluiași contract, beneficiarului i se va acorda sprijinul financiar solicitat în termenii și condițiile stabilite în prezentul contract, cât și prevederile Regulamentului privind modul de utilizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 57 din 31 ianuarie 2012, pe care beneficiarul declară că le cunoaște și le acceptă.

În conformitate cu pct. 2.1 din contactul de acordare a sprijinului financiar nr. 640 din 02 mai 2012, beneficiarul s-a obligat: să asigure utilizarea la destinație a investiției pentru care se solicită acordare a sprijinului financiar; să respecte condițiile de întreținere a obiectului investiției, în conformitate cu cele mai bune practici în domeniul vizat, în vederea asigurării protecției mediului, sănătății animalelor și plantelor; să nu admită înstrăinarea sub nici o formă a investiției pentru care se acordă sprijin financiar, în perioadele de timp stabilite, din momentul semnării prezentului contract; să respecte pe toată durata contractului, condițiile de eligibilitate și criteriile de evaluare care au stat la baza autorizării cererii de acordare a sprijinului financiar; să informeze Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură fără întârziere, într-un termen cel mult de 10 zile, despre orice circumstanță ce poate împiedica executarea corespunzătoare a contractului; să notifice Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură la apariția oricărei modificări survenite în realizarea adecvată a investiției supuse subvenționării.

Totodată, Colegiul remarcă că actele și lucrările dosarului atestă indubitabil că SRL „Graf-M și A” a beneficiat de sprijin financiar nerambursabil în mărime de 375000 de lei, conform contactului de acordare a sprijinului financiar, dosar de subvenționare 3-P/1203TL437 pentru investiția efectuată conform Măsurii 3, din Regulamentul de subvenționare pentru anul 2012, aprobat prin hotărârea de Guvern nr. 57 din 31 ianuarie 2012, pentru înființarea unei plantații de nuc.

Din ordinul nr. 1074 din 05 mai 2012, rezultă cert că Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a transferat SRL „Graf-M și A” mijloace financiare în mărime de 375000 de lei (f.d. 17).

La 26 aprilie 2017, în temeiul ordinului Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr. 45 din 07 aprilie 2017 „Cu privire la aprobarea Graficului de inspecții post-achitare”, Grupul de lucru din cadrul Direcției Inspecții și control în teren a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură s-au deplasat la locul efectuării

investiției în scopul verificării respectării prevederilor contractuale asumate la momentul semnării contractului de subvenționare și menținerii criteriilor de eligibilitate, și au constatat că, terenul cu nr. cadastral xxxxx pe care a fost efectuată investiția și acordat sprijin financiar de facto aparține cu drept de posesie SRL „D&D Walnut Company”. SRL „Graf-M și A” este singurul asociat a SRL „D&D Walnut Company”. Prin actul de primire-predare încheiat la 18 noiembrie 2013, SRL „Graf-M și A” a predat și SRL „D & Walnut Company” a primit livada de nuci amplasată pe terenul cu nr. cadastral xxxxx (f.d. 8-9).

Din extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 279727 din 15 noiembrie 2013 (f.d.107), rezultă că, SRL „D&D Walnut Company” a fost înregistrată la 15 noiembrie 2013, asociat fiind SRL „ Graf-M și A”.

Din procesul-verbal al Adunării Generale a Asociaților SRL „Graf-M și A” din 18 noiembrie 2013, rezultă că s-a hotărât a majora capitalul social al SRL „D&D Walnut Company” prin primirea de către ultima a livezii de nuci amplasată pe terenul cu nr. cadastral xxxxx. Totodată, pct. 9.1. lit. d) din Statutul SRL „Graf-M și A” a fost modificat, iar conținutul acestuia are următorul cuprins „de a înstrăina și dobândi, în condițiile legii, partea socială integrală sau fașională” (f.d. 108).

Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile din 22 mai 2018, la 29 noiembrie 2013, bunul imobil, nr. cadastral xxxxx, pe care a fost efectuată investiția și acordat sprijin financiar, aparține cu drept de proprietate SRL „D&D Walnut Company” (f.d. 82).

Conform pct. 9, subpct. 3 și 4, capitolul III „Criterii de eligibilitate” Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 57 din 31 ianuarie 2012, se consideră eligibil producătorul agricol care este deținător legal al bunului imobil în/pe care se efectuează investiția și/sau proprietar al bunurilor mobile ce constituie obiect al investiției. Termenul de arendă pentru terenurile agricole în scopul sădirii unor plantații multianuale va fi stabilit pentru cel puțin 15 ani și își asumă obligația de a nu înstrăina sub nici o formă investiția supusă subvenționării (cu excepția moștenirii/sucesiunii în drepturi și obligații, întocmite în modul stabilit), de a nu casa, defrișa plantațiile multianuale, conform perioadelor de timp specificate la punctele 32, 41, 49, 56, 64, 73 din prezentul Regulament.

În conformitate cu pct. 99 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 57 din 31 ianuarie 2012, producătorii agricoli, solicitanți și beneficiari de subvenții, sînt responsabili de respectarea conformă a criteriilor de eligibilitate, precum și de îndeplinirea tuturor obligațiilor ce rezultă din prevederile contractului de acordare a sprijinului financiar.

Conform art. 100 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 57 din 31 ianuarie 2012, supravegherea respectării de către producătorii agricoli a cerințelor specificate la punctul 99 din prezentul Regulament se asigură de Agenție prin: 1) efectuarea controlului asupra veridicității documentelor prezentate; 2) efectuarea inspecțiilor pe teren ale obiectelor investiției declarate în cererea de sprijin, în vederea constatării realizării ei, conform condițiilor de eligibilitate; 3) efectuarea controalelor periodice asupra respectării angajamentelor contractuale între beneficiarii de subvenții și Agenție; 4) neadmiterea obținerii nejustificate a subvențiilor de către producătorii agricoli; 5) depistarea, înlăturarea și, după caz, mediatizarea cazurilor de

fraudare admise de către solicitanții/beneficiarii de subvenții în vederea obținerii de sprijin financiar.

Potrivit pct. 32 din același Regulament, beneficiarul de subvenții destinate înființării plantațiilor pomicole, nucifere, viticole, de arbuști fructiferi și căpșun nu este în drept să le înstrăineze, să le caseze sau să le defrișeze, precum și nici să abandoneze activitatea în sistemul agriculturii ecologice, înainte de expirarea a cel puțin 1/3 din termenul de exploatare a acestora. În caz contrar, beneficiarul este obligat să restituie suma subvenției.

În conformitate cu anexa nr.1 la Regulamentul cu privire la modul de evidență a grupurilor de vîrstă și a intrării pe rod a plantațiilor perene, aprobat prin hotărârea de Guvern nr. 705 din 20 octombrie 1995, plantația perenă de nuc intră deplin pe rod în anul 9 de vegetație, indiferent că are un grad de creștere viguros, mijlociu sau slab.

Conform anexei nr.1 la Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 338 din 21 martie 2003 „Cu privire la aprobarea Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale”, durata de exploatare utilă a plantației perene de nuc este de 40 ani.

Astfel, 1/3 din termenul de exploatare de 40 ani a plantației perene de nuc, constituie 13 ani și 3 luni.

În temeiul pct. 4.4 din contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 640 din 05 mai 2012, încheiat între Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, în calitate de Autoritate contractantă, pe de o parte și SRL „Graf-M și A”, în calitate de beneficiar, pe de altă parte, statuează expres că în cazul în care pe parcursul de valabilitate a contractului se constată că plantația multianuală pentru care s-a acordat sprijinul financiar nerambursabil a fost înstrăinată (prin orice tip de act juridic care produce efectul înstrăinării, în cazurile constatările stabilite în cadrul inspecțiilor/controalelor a prezentării documentelor neveridice/false în vederea accesării sprijinului financiar, în cazul casării, defrișării intenționate a plantațiilor multianuale în perioadele de timp stabilite precum și în cazul în care beneficiarul intră în procedura insolvenței, declarate în modul prevăzut de lege) contravaloarea ajutorului financiar va fi recuperată integral de către Autoritatea Contractantă din contul Beneficiarului.

Astfel, raportând prevederile legale citate supra la circumstanțele cauzei, Colegiul relevă că prima instanță corect a stabilit că, producătorul agricol beneficiar de subvenție pentru înființarea plantației perene de nuc, conform Măsurii 3 din Regulamentul aprobat prin hotărârea de Guvern nr. 57 din 31 ianuarie 2012, nu poate înstrăina, casa, defrișa plantația timp de 13 ani și 3 luni de la înființare.

Prin urmare, având în vedere că plantația de nuc a fost înființată în anul 2012, însă contrar obligațiilor contractuale asumate, pârâta SRL „Graf-M și A” a înstrăinat-o SRL „D&D Walnut Company”, la 18 noiembrie 2013, deși dreptul la înstrăinare, casare sau defrișare a plantației putea să aibă loc doar după expirarea 1/3 din termenul de exploatare de 40 ani a plantației perene de nuc, Colegiu consideră că instanța de fond corect a dispus încasarea din contul SRL „Graf-M și A” în beneficiul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură subvenția în mărime de 375000 de lei.

Sub acest aspect, Colegiul învederează că nerespectarea de către SRL „Graf-M și A” a angajamentelor contractuale rezultă din inspectarea obiectului investiției în sumă de 375000 de lei, de care a beneficiat ultima în baza dosarului subvențional nr. 3-P/1203TL437 pentru înființarea unei plantații de nuc, care a fost

efectuată, la 26 aprilie 2017, de către Direcția inspecției și control în teren din cadrul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (f.d. 8, 9), precum și din extrasul din Registrul bunurilor imobile din 22 mai 2018, prin care se atestă că la 29 noiembrie 2013, bunul imobil, nr. cadastral xxxxx, pe care a fost efectuată investiția și acordat sprijin financiar, aparține cu drept de proprietate SRL „D&D Walnut Company” (f.d. 82).

În această ordine de idei, Colegiul menționează că instanța de apel eronat a concluzionat că SRL „Graf-M și A” nu a înstrăinat livada unei persoane terțe contra unei sume de bani, în baza unui contract de vânzare-cumpărare, dar a majorat capitalul social prin introducerea aportului în natură în societate, fiind asociat unic și păstrând dreptul de proprietate asupra cotei părți și implicit asupra bunului introdus, deoarece art. 23 alin. (4) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iunie 2007, statuează expres că bunurile ce fac obiectul aportului în natură devin proprietate a societății, dacă actul de constituire nu prevede altfel.

La acest capitol, instanța de recurs remarcă că procesul-verbal al Adunării Generale a Asociaților SRL „Graf-M și A” din 18 noiembrie 2013, atestă indubitabil acordul SRL „Graf-M și A” la majorarea capitalul social al SRL „D&D Walnut Company” prin primirea de către ultima a livezii de nuci amplasată pe terenul cu nr. cadastral xxxxx.

De asemenea, prin același proces-verbal al Adunării Generale a Asociaților SRL „Graf-M și A”, a fost dispusă modificarea pct. 9.1. lit. d) din Statutul SRL „Graf-M și A”, prevede „de a înstrăina și dobândi, în condițiile legii, partea socială integrală sau fracțională” (f.d. 108).

În această conjunctură, instanța de recurs conchide că SRL „Graf-M și A” și-a manifestat acordul l-a înstrăinarea obiectului subvenționării prin introducerea aportului în natură în societatea nou creată - SRL „D&D Walnut Company”, iar în consecință modificările efectuate în statului său și în Registrul bunurilor imobile, atestă indubitabil că SRL „Graf-M și A” nu mai dispune de dreptul de proprietate asupra livezii de nuc, amplasată pe terenul cu nr. cadastral xxxxx.

Așadar, ținând cont de cele expuse supra, instanța de recurs atestă că pârîta a încălcat pct. 2.1.1 din contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 640 din 05 mai 2012, în care este statuat expres că beneficiarul este obligat să nu admită înstrăinarea sub nici o formă a investiției pentru care se acordă sprijin financiar, în perioadele de timp stabilite, din momentul semnării prezentului contract.

De altfel, nu poate fi reținută nici concluzia instanței de apel că reclamanta Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nu a dovedit existența unui pericol real de dispariție a investițiilor acordate pârâtei, din motiv că asociat unic al SRL „D&D Walnut Company” (cota 100%) este SRL „Graf-M și A”, or această concluzie este în contradicție cu suportul probator anexat la materialele cauzei, din care rezultă cert că la moment SRL „D&D Walnut Company” îi are în calitate de asociați pe SRL „Graf-M și A” cu o cotă de 25% și Mihails Dmitrijevs cu o cotă de 75%.

Subsecvent, Colegiul judiciar invocă prevederile pct. 95 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 57 din 31 ianuarie 2012, care prevăd că nerespectarea condițiilor contractuale din partea beneficiarului atrage după sine responsabilitatea acestuia de rambursare integrală a sumei subvenției, inclusiv a penalităților și dobânzilor de întârziere, includerea în Lista de interdicție a producătorilor agricoli, precum și/sau alte sancțiuni prevăzute de actele legislative și

normative în vigoare, cu excepția cazurilor de neexecutare a prevederilor contractului pe motivul intervenției unei forțe majore.

Conform art. 572 alin. (2) din Codul civil, în vigoare până la 1 martie 2019, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 602 din Codul civil, în vigoare până la 1 martie 2019, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă. (2) Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Potrivit pct. 4.5 al contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 640 din 02.05.2012, în cazul comiterii încălcărilor specificate la pct. 4.4 al contractului, beneficiarului i se va calcula dobânzi de întârziere, în conformitate cu prevederile art. 585 și 619 al Codului civil, precum și penalități în mărime de 0,01 % din valoarea sprijinului financiar acordat, pentru fiecare zi, calculată din data comiterii încălcării, conform prevederilor prezentului contract.

Conform art. 585 din Codul civil, în vigoare până la 1 martie 2019, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Iar, conform art. 619 alin. (2) din Codul civil, în vigoare până la 1 martie 2019, în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Conform art.624 alin.(1) din Cod civil, în vigoare până la 1 martie 2019, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Așadar, având în vedere că pîrîtul a încălcat prevederile pct. 4.4 al contractului, Colegiu conchide că prima instanța corect a încasat din contul SRL „Graf M și A” în beneficiul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu titlu de dobândă de întârziere suma de 19 325, 34 lei și cu titlu de penalitate suma de 4012,5 lei.

În conformitate cu art. 98 alin. (1) CPC, cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 85 alin. (1) lit. f) CPC, reclamantul Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură este scutită de plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 83 alin. (2) CPC, în acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe conform Legii taxei de stat. În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. a) și e) a Legii taxei de stat, cuantumul taxei de stat pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial constituie 3% din valoarea acțiunii, dar nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice.

Reieșind din prevederile legale citate supra, instanța de recurs învederează că prima instanța corect a încasat din contul SRL „Graf M și A” în beneficiul statului

taxa de stat în mărime de 11950, 13 lei, or reclamanta Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură este scutită prin efectul legii de plata taxei de stat.

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu să se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, de a casa decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău cu menținerea hotărârii din 12 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

Se casează integral decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 12 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Graf-M și A” cu privire la încasarea subvenției acordate, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

/semnătura/

Tatiana Vieru

judecătorii

/semnătura/

Maria Ghervas

/semnătura/

Dumitru Mardari

/semnătura/

Victor Burduh

/semnătura/

Nina Vascan

Copia corespunde originalului
Judecătorul

Nina Vascan

